

Список використаних джерел:

1. Гурочкіна В. В. Емерджентність – феномен складних економічних систем. *Вісник Хмельницького національного університету*. Економічні науки. 2019. № 6. С. 63-71. DOI: 10.31891/2307-5740-2019-276-6-63-71 URL: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/4397/3/4230_IR.pdf (дата звернення: 20.02.2020).

2. Управління стартапами : підручник для здобувачів вищої освіти за економічними спеціальностями / О. А. Гавриш, К. О. Бояринова, М. О. Кравченко, К. О. Копішинська; за заг. ред. О. А. Гавриша. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2020. 716 с.

3. Фонд содействия инновациям. Roboseller CRM-система для школ и учебных центров. Что такое «долина смерти» в бизнесе? URL: <https://roboseller.io/> (дата звернення 01.03.2021 р.)

4. 20 основних причин невдач стартапів. URL: https://www.cbinsights.com/research/startup-failure-reasons-top/?fbclid=IwAR2XFZjX1o2b-8Ze1eCgz8QiWgQWXBp_bZN094P1eDHiFfefcYJYLfGDXXKI (дата звернення 01.03.2021 р.).

Д.е.н., доцент Радіонова Н. Й., Окончук А. Р.
Київський національний університет технологій та дизайну

ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТУ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВА

Підприємства постійно розраховуються між собою шляхом перерахування коштів на відкриті у банках рахунки за реалізовані товари, виконані роботи, надані послуги, а також нетоварні операції – розрахунки з бюджетом, органами соціального страхування, управління, судочинства тощо. Через безготівкові розрахунки формується переважна частина грошового обороту більшості підприємств, реалізуються найбільш масові відносини між економічними агентами нефінансового сектора.

Актуальність теми дослідження визначається важливістю удосконалення організації аудиту безготівкових розрахунків. Саме ефективний аудит розрахунків повинен активно сприяти зміцненню договірної дисципліни [1]; підвищенню відповідальності підприємств за своєчасне і повне здійснення платежів за всіма зобов'язаннями; прискоренню обороту коштів; ефективному використанню тимчасово вільних коштів тощо.

Мета аудиту безготівкових розрахунків – установити достовірність даних щодо фактичної наявності та руху безготівкових коштів, повноти і своєчасності відображення інформації в зведених документах та облікових реєстрах, правильності ведення обліку безготівкових розрахунків відповідно до прийнятої облікової політики, достовірності відображення залишків у звітності

підприємства.

До основних завдань аудиту безготівкових розрахунків належать [2]:

- встановлення кількості відкритих і використовуваних рахунків та законності здійснення операцій за кожним із них;
- перевірка своєчасності, достовірності, законності та доцільності здійснення операцій з надходження та списання безготівкових коштів;
- дотримання стану платіжної дисципліни за укладеними договорами;
- перевірка ефективності внутрішньогосподарського контролю безготівкових розрахунків;
- оцінювання стану синтетичного та аналітичного обліку безготівкових коштів та розрахунків, якості відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку, облікових реєстрах та звітності.

Предметом аудиту безготівкових розрахунків є господарські процеси та операції, пов'язані з рухом безготівкових коштів та здійсненням безготівкових розрахунків, а також відносини, що виникають при цьому на підприємстві та за його межами.

Виходячи з цілей, які необхідно досягти аудиторіві під час проведення дослідження операцій з безготівковими коштами та розрахунками, формуються об'єкти аудиту (рис. 1).



Рисунок 1 - Об'єкти аудиту безготівкових розрахунків

Джерела інформації для аудиту безготівкових розрахунків [3, с. 275]:

1. Первинні і зведені документи з обліку безготівкових розрахунків (банківські виписки, чекова книжка, об'ява на внесення готівки, розрахункова квитанція, платіжна відомість, розрахунково-платіжна відомість, платіжні

доручення, платіжні вимоги-доручення, інші документи).

2. Облікові реєстри, що використовуються для відображення господарських операцій з безготівкових розрахунків (журнали-ордери 2, 6, 7, 8, 21 і відомості до них).

3. Акти та довідки попередніх перевірок, аудиторські висновки та інша документація, що узагальнює результати контролю.

4. Головна книга.

5. Звітність підприємства.

На підготовчій стадії перевірки, після підписання договору на проведення аудиту, аудитор визначає економічний стан об'єкта перевірки, робить оцінку ризику та суттєвості відхилень, складає план та програму аудиту. Планування сприяє більш ефективній роботі аудиторів [4]. Під час дослідження питань аудиту безготівкових розрахунків на досліджуваному підприємстві, можна запропонувати наведений нижче план аудиту (таблиця 1).

Таблиця 1

План аудиту безготівкових розрахунків підприємства

№	Заплановані види робіт	Період проведення	Виконавець	Примітки
1	Оцінювання стану синтетичного та аналітичного обліку безготівкових розрахунків	1.03.21-3.03.21	Величко О. В.	Оформлення робочих документів аудитора
2	Перевірка правильності відображення безготівкових розрахунків на рахунках бухгалтерського обліку, у облікових регістрах та фінансової звітності	4.03.21-9.03.21	Величко О. В.	Фін. звітність підприємство складає за скороченою формою
3	Перевірка законності виникнення дебіторської та кредиторської заборгованості	10.03.21-12.03.21	Величко О. В.	В розрізі контрагентів та договорів
4	Контроль своєчасності погашення заборгованості	13.03.21-15.03.21	Величко О. В.	В розрізі контрагентів та договорів
5	Перевірка дотримання фінансово-розрахункової дисципліни та її вплив на платоспроможність підприємства	16.03.21-18.03.21	Величко О. В.	Розрахунок показників платоспроможності
6	Аналіз доцільності заходів, вжитих підприємством щодо профілактики простроченої заборгованості	19.03.21-20.03.21	Величко О. В.	Встановити відповідальну за це особу

На підставі загального плану аудиту аудитор розробляє та документально оформлює аудиторську програму.

Операції на рахунках у банку перевіряються за їх виписками, при цьому контролюється їх повна наявність і правильність перенесення залишків. Зіставлення банківських виписок та документів, що додаються до них, а також записів у відповідних облікових регістрах дає можливість виявити порушення та зловживання. Аудитором перевіряється достовірність, законність,

господарська доцільність та економічна ефективність операцій на рахунках, а також правильність перенесення даних з виписок банку до журналу № 2 та відомості до нього. Доцільно звірити дані журналу № 2 з даними інших реєстрів аналітичного та синтетичного обліку та перевіряти правильність арифметичних дій у журналі № 2 та відомості, що додається до нього. Значну увагу аудитор повинен приділити правильності складання кореспонденції за операціями на банківських рахунках.

Виявлені помилки аудитор реєструє в робочих документах. За результатами перевірки аудитор систематизує отриману інформацію та складає аудиторський звіт. Як показує практика, серед типових помилок при аудиті безготівкових розрахунків слід зазначити:

- відсутність платіжних документів, що підтверджують факт здійснення операцій чи неналежне їх оформлення;
- відсутність додатків до платіжних документів, які є підставою для виконання операції;
- перерахування авансів за безтоварними чеками без попереднього оформлення угоди та за іншими сумнівними операціями;
- невідповідність даних у платіжних документах даним виписки банку;
- некоректна кореспонденція рахунків з обліку банківських операцій;
- неповне зарахування на банківські рахунки виручки;
- порушення строків виконання зобов'язань за контрактами, у рахунок виконання яких підприємством здійснювалися авансові платежі.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 № 2258-VIII. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>
2. Радіонова Н. Й., Жура К. О. Концептуальний підхід до організації та методики проведення аудиту грошових коштів підприємства/Н. Й. Радіонова, К. О. Жура //«Ефективна економіка».- 2017.- №5. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5750>
3. Управління витратами промислового підприємства в ринкових умовах: теорія, методологія, практика: монографія / Н. Й. Радіонова. – К. : КНУТД, 2019. – 405 с.
4. Radionova N. Dual nature of industrial enterprise cost management system / N. Radionova, M. I. Skrypnyk, T. Voronkova // Baltic Journal of Economic Studies. – 2019. – Vol. 5, No. 2. – P. 184-190... <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/652/pdf>